

Osobowość i koncepcje etyczno-wychowawcze o. Jacka Woronieckiego op. 1878-1949 (sesja naukowa w KUL – 6 listopada 1999 r.)

Rektor KUL i Prowincjał Polskiej Prowincji Dominikanów zainicjowali zorganizowanie konferencji naukowej na powyższy temat. Sesja związana była z jednej strony z 50-leciem śmierci drugiego w kolejności rektora KUL, jakim był O. Woroniecki, z drugiej zaś – łączyła się z potrzebą badań nad biografiami osób, które w duchu wiary i moralności przeżyły swe doczesne życie dla popularyzacji ich żywota godziwego, jako wzoru postępowania w obecnej konsumpcyjnej cywilizacji.

Sesja zgromadziła ponad 130 uczestników, głównie osób konsekrowanych ze zgromadzeń zakonnych dominikanów i dominikanek, a także innych zakonów oraz księży diecezjalnych, jak również bardzo znikomą liczbę osób świeckich.

Proporcje zgłoszonych referentów były odwrócone. Siedem wystąpień przygotowały osoby duchowne a 13 świeckie (nie wszyscy referenci byli obecni).

Konferencja rozpoczęła się Mszą św. oraz homilią ks. Abp. prof. Józefa Życińskiego nt.: *Świadomość nowych wyzwań kulturowych a chrześcijańska odpowiedzialność społeczna.*

Otwarcia obrad dokonali Rektor KUL i przedstawiciel Prowincjała Dominikanów.

Następnie odbyły się obrady plenarne i w zespołach: grupa biograficzna, grupa etyczno-pedagogiczna i grupa teologiczno-pedagogiczna.

W części plenarnej wysłuchano trzech referatów: ks. abp. Bolesława Pylaka pt: *Maryjność O. Jacka Woronieckiego*, OP-O. dra Maurycego Lucjana Niedzieli *OP-O. Jacek Woroniecki i jego troska o nową świadomość chrześcijańską w Polsce* oraz prof. Jerzego Gałkowskiego nt: *Człowiek według „Katolickiej etyki wychowawczej” autorstwa O. Jacka Woronieckiego OP.*

W grupie biograficznej zgłoszono jeden referat i trzy komunikaty. Referat prof. Grażyny Karolewicz przedstawiał O. J. Woronieckiego w świetle archiwów lubelskich. Mgr Anna Ślósarz mówiła o O. J. Woronieckim w świetle wspomnień krewnych i znajomych, zaś mgr Róża Wociol przedstawiła sylwetkę Bohatera w tradycji rodzinnej. Brat mgr Juliusz Gałkowski zaprezentował zespół pałacowo-ogrodowy w Kaniach jako dom rodzinny książęcej rodziny Woronieckich.

W grupie etyczno-pedagogicznej zgłoszono również jeden referat i sześć komunikatów. Nowatorskie elementy „Katolickiej etyki wychowawczej” to temat referatu dra Stanisława Gałkowskiego. Komunikaty pogłębiały analizę wartości etyczno-pedagogicznych w twórczości i działalności Woronieckiego (mgr Wanda Kamińska, dr Leszek Albański, dr Stanisław Michałowski, mgr Katarzyna Kalinowska, dr Edyta Wolter).

Grupa teologiczno-pedagogiczna odnotowała jeden referat i trzy komunikaty. *Wkregu refleksji nad pedagogiką katolicką: Ks. Julian Młynarczyk* – to tytuł referatu prof. dra hab. Jana Hellwiga. O roli sprawiedliwości w usprawnianiu osobowości mówił O. prof. Feliks Bednarski; o teologii moralnej w pracach Woronieckiego – O. dr Cyprian Wichrowicz; zaś aktualność pracy Woronieckiego pt.: *Wychowanie przez liturgię Eucharystii* przedstawił O. licencjat Tomasz Kwiecień.

Moderatorów grup np. w grupie trzeciej nie przedstawiono. Stąd nie znamy ich nazwisk, stopni i tytułów naukowych, ani bliższych danych, jakie środowiska naukowe reprezentowali. Dyskusje, w szczególności w grupie trzeciej, której byłem uczestnikiem odbiegały od naukowego charakteru konferencji i zmierzały do uzyskania odpowiedzi na pytania nurtujące Katechetki i Katechetów (przedstawicieli zakonów męskich i żeńskich). Wskazuje to na potrzebę systematycznych prac m.in. dydaktyczno-metodycznych z katechetami, którzy w swej działalności nauczycielskiej natrafiają na olbrzymie trudności związane z brakiem dostatecznego przygotowania i możliwości doskonalenia swej odpowiedzialnej misji.

Wydaje się, że podstawowa problematyka konferencji mogłaby zostać bardziej pogłębiona, gdyby Organizatorzy imiennie zawiadomili o niej pracowników naukowych tych ośrodków naukowych, które zajmują się szeroko pojętą problematyką wychowania religijnego i pedagogiki katolickiej.

W wydrukowanym programie konferencji podano jedynie stopnie i tytuły naukowe referentów i ich nazwiska. Nie wskazano na ich przynależność do ośrodków badawczych, które reprezentowali. W trakcie naukowej konferencji utrudniało to bliższą identyfikację i kontakty pomiędzy uczestnikami.

Ponieważ bardziej realistyczne zrozumienie złożonych kwestii religijnych jest trudne i przyjęcie ich wymaga zwykle głębokiej wiary, zwracano uwagę na korzystną możliwość studiowania życiorysów wartościowych jednostek, które w duchu wiary przeżyły swe doczesne życie albo spisując swe pamiętniki mogą się w dalszym ciągu takim bytowaniem poszczycić¹.

W tym celu postuluje się w wielu krajach rozwijanie badań biograficznych i autobiograficznych. Problem tworzenia naukowych biografii i autobiografii oraz pisanie pamiętników z życia godziwego mogących w przyszłości służyć do tworzenia biografii i rozwijania badań w zakresie biografistyki historyczno-pedagogicznej był i jest w dalszym ciągu, np. w niemieckiej historiografii, wysoko ceniony, zważywszy na olbrzymie wartości wychowawcze wynikające ze studiowania biografii².

Wybitnych nauczycieli, duchownych, naukowców, twórców, artystów, którzy wywarli określony wpływ na kształtowanie człowieka, rozwój nauki, twórczości artystycznej i towarzyszącej im najczęściej filozofii życia można znaleźć, mimo kontrowersyjności naszej epoki, we współczesnej historii. Pragniemy utrwalić i przekazać następnym pokoleniom ich pobożność, ofiarność i trud. Historiografowie po przezwyciężeniu uproszczeń o determinującej roli wybitnych jednostek „nie mogą zrezygnować z eksponowania postaci historycznych”³. Współczesny człowiek chce coraz więcej wiedzieć nie tylko o swojej historii, ale także o wierze, którą wyznaje, przy czym poszukuje o niej wiedzy – nazwijmy ją – konkretnej. Ona bowiem bardziej przemawia do ludzkiej wrażliwości i całej osobowości człowieka. Tymi zaś konkretnymi są dla wielu relacje o ludziach, którzy tworzyli naszą przeszłość. Deskrypcja o nich, przy stałej trosce o unikanie błędów hagiografizmu zbliża w sposób istotny, może najbardziej „...do pasjonującego procesu tworzenia historii”⁴.

Ma to szczególne znaczenie, gdy kwestie te rozpatrujemy w aspekcie rozwoju danej społeczności, a jeszcze ściślej, gdy rzecz odnosi się do określonego wyznania.

Ważna też rola przypada rodzinie, by w wykazie zalecanej literatury dla jej członków oraz w idei wzbogacania domowej biblioteki znajdowały się wartościowe biografie i autobiografie zawierające etyczne przykłady życia, by je czytano i by stały się one stałym komponentem rozmów i dyskusji rodzinnych. W tym więc zakresie cel konferencji został niewątpliwie osiągnięty. Trwałym jej rezultatem będzie z pewnością odpowiednia publikacja pokonferencyjna.

Jan Hellwig

¹ Por. np. J. Henningsen, *Authobiographie und Erziehungswissenschaft*, Bonn 1981 (Bogata literatura z tego zakresu) passim.

² Por. m.in. J. Hellwig, *Prolegomena do historii wychowania*. Poznań 1995. Nad tymi problemami pracuje m. in. American Biographical Institute. Wychodzi także czasopismo pt: „Vitae Scholasticae”. XIX Międzynarodowy Kongres Historyków Wychowania, który odbył się we wrześniu w 1997 r. w Irlandii (Dublin) problemowi wiary i religii w wychowaniu poświęcił całe swe obrady. Główny temat kongresu: *Faiths and Education. Historical and Comparative Perspectives* (C. 1500-1997) skupił uwagę uczestników z całego świata na takich sprawach, jak:

- Wiara i państwo;
- Wpływ religii na treść i proces nauczania;
- Religia i aktywność misyjna;
- Religia i kierowanie szkolnictwem;
- Wiara i kształcenie nauczycieli;
- Wiara i wychowanie uniwersyteckie;
- Aktywność wychowawcza grup religijnych, sekt itp.
- Podejście do nauki religii.

³ K. Kwaśniewski, *Spoleczne rodowody bohaterów*. Warszawa 1977, s. 6.

⁴ A. Gąsiorowski, J. Topolski, *Wstęp w: Wielkopolski Słownik Biograficzny*, Warszawa – Poznań 1981, s. 9.